(C)ישראל אלדד מחשבת מלכות ישראל
www.israeleldad.co.il

Chronicles

דברי הימים

חדשות העבר

(958 B.C.E.)

גליון 19

ירושלים, ט״ז לירח האיתנים ב׳תת״ג ליצירת

בטקס מפואר ובהשתתפות המונים מכל קצות הארץ

נחנך בית המקדש לאלהי ישראל בירושלים

שלמה המלך נושא תפלה וברכה על העם ועל הארץ

ט״ו בירח האיתנים.

בטכס מלא פאר והדר ובאוירה של קדושה חנך אתמול העם את בית המקדש לה׳ אלהי ישראל. מאות אלפים חוגגים מכל קצות הארץ מילאו את הרחבה, את מדרונות הגבעות סביב הר הבית ואת כל רחובות העיר, כדי לחזות במסע המפואר ובטכס שלא היה כמוהו בתולדות ישראל.

הטכס נפתח בהעברת ארון ה׳ ממכיל את שני לוחות הברית שיד משה כתבה בהם את עשרת הדברות מפי ה׳. הארון עם הלוחות ועם הפרוכת ושני הכרובים הסר ככים עליו שמורים היו עד כה באהל בעיר דוד.

סעם אחרונה הקריב שלמה המלך את הקרבן על המובח שעמד לפני האהל, ואחר נשאו הכוהנים את הארון על הבדים הארוכים, לפני הארון צעדו המלך, הכהן הגדול צדוק, לוויים, משוררים ומנגנים. אחרי הארון צעדו מאות שורות של כוהנים ופרחי כהונה ולוויים, ואחרי הם זקני העם, שליחי כל השבטים, אורחים זרים, שליחי צור ומצרים, ובראשם מלכת שבא המעוטרת, שהגיעה לפני שבוע ירושלימה, אחריהם זהר העם ברבבותיו.

על מעלות הבית עמדו מקהלות המקדש והריעו בשופרות ובחצוצרות ותרועה גדולה. השערים הגדולים נפתחו בולם והעם העולה במדרגות ראה את המקדש כולו במעולש מן הקצה עד הקצה עד קודש הקדשים.

שלש מאות שומרי ראשו של המלך עם שלש מאות מביני הזהב בידיהם עמדו בשער, החיצוני ושמרו על הסדר בפני העם העצום, כשהמלך והכוהנים והארון באו אל הקודש. מאחרי המלך צעדו כוהנים ולוויים נושאי שאר כלי המקדש.

שלש מאות מנגנים עמדו בחמש־עשרה המעלות מצד זה ושלש מאות משוררים על המעלות מצד זה והרי־עו יחד את המזמור: „שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד״. קול הנגינה והשירה היה כה אדיר עד שנדמה היה כי הארץ והבתים רועדים.

בשער המקדש נעצר המלך ונעצ־רו ההולכים עמו ופינו מקום בראש לארון. עתה עבר הארון מידי הכר־הנים לידי צדוק הכהן הגדול ושני בניו אחימעץ ועזריהו. המלך ומלויו צעדו עתה אחרי הארון עד הדביר הוא קודש הקדשים. כאן נעצרה התהלוכה ורק הכוהן הגדול ושני בניו, שהם גם סגניו בכהונה הגדולה, נכנסו למקום המקודש ביותר.

דממה עמוקה השתררה סביב סביב. כעבור שעה קלה יצאו הכהן הגדול ובניו והם הולכים כשפניהם אל הדביר. באותו רגע ירד ענן כבד וכל הבית נתמלא עשן. כל החוגגים נפלו על פניהם בקריאה משולשת: ה׳ הוא האלהים, ה׳ הוא האלהים, ה׳ הוא האלהים.

(המשך בעמוד ד׳ סוף ד׳)

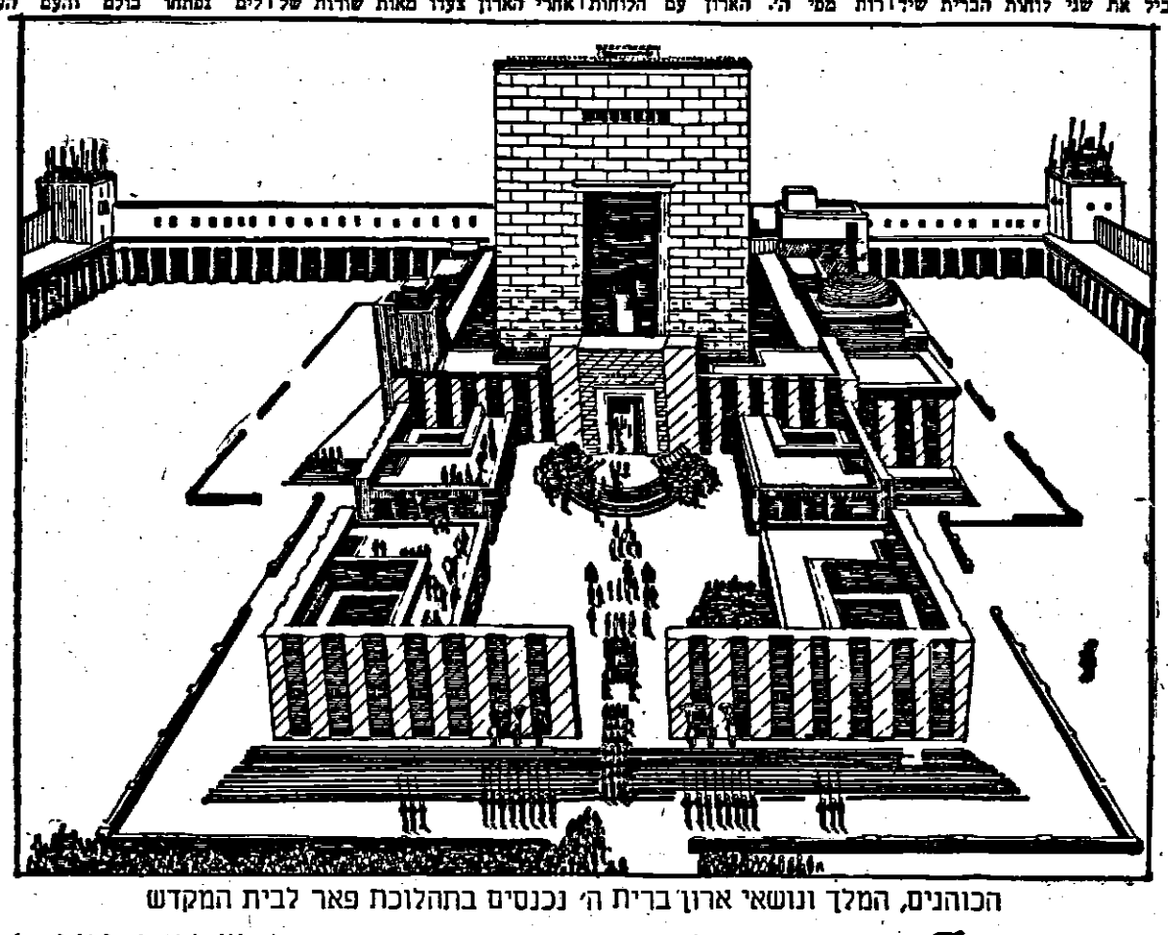

הכוהנים, המלך ונושאי ארון ברית ה׳ נכנסים בתהלוכת פאר לבית המקדש

אביתר זכה

בין הכוהנים שצעדו אחרי הארון נראה אביתר הישיש, מי שהיה כהן גדול בימי דוד והוג־לה לענתות על כי נתן יד להמ־לכת אדוניהו נגד שלמה. למי בקשתה של בת־שבע אמו, התיר המלך לאביתר לבוא ולהשתתף בחנוכת בית המקדש ולצעוד בין שאר הכוהנים. הזקן הופיע כשהוא נושא באפודו את האו־רים והתומים שהם מורשה בידיו כיורש אחרון לבית עלי.

לאחר תום חג חנוכת הבית חזר מיד לעיר גלותו בענתות. מזכירים כי כל אלה שהשתתפו בהמלכו: אדוניהו הוצאו להורג פרט לאביתר אשר שלמה אמר לו: „לא אמיתך כי נשאת את ארון ה׳ וכי התענית בכל אשר התענה אבי״.

אב או כמר אשר לא שלח את ראש המשפחה או את הבן הבכור ירד שלימה עם קרבן שור או שה ליום חנוכת הבית יעשה זאת תוך שבעת הימים הקרובים.

תגבורת צבאית—לתדמור

רזון הארמי שהובס ע״י דוד הקים יחידות־פשיטה המסכנות שלום האזור

תדמור. שני גדודים ישראליים נוספים הגיעו הנה מדמשק לאחר שגברה הסכנה מצד רזון הארמי, המתפרץ מזמן לזמן מעבר לפרת, בו הקים את מטהו.

רזון הוא אחד הקצינים של הדר־עזר מלך ארם לשעבר אשר נחל מפלה ניצחת מידי דוד. רזון הקים יחידות חיילים ארמיים הנעות בכל האיזור הנרחב ואף עד לשערי דמשק הגיעו מספר פעמים.

עתה ביצר שלמה את תדמור שהיתה עד כה נחה מדברי קטן והפכה למבצר ולעיר מסחר גדולה. בליווי משמר צבאי ישראלי עושות עתה שיירות מסחריות גדולות את דרכן מצור וחמת לאשור ובבל. גם סחר הסוסים שהוא מקור הבנמות גדול לאוצר הישראלי עובר כיום דרך תדמור.

האורחות המסחריות סונות אי מזרחה ישר לבבל או דרך תפסח שעל הפרת צפונה לאשור.

התוגים הצבאיים כאן פוגעים ששלמה המלך בהתרכזו במלאכת הבנין מולזל בסכנה הצפויה מצד המפקד הארמי רזון, השואף להחזיר את שלטון הארמים באיזור.

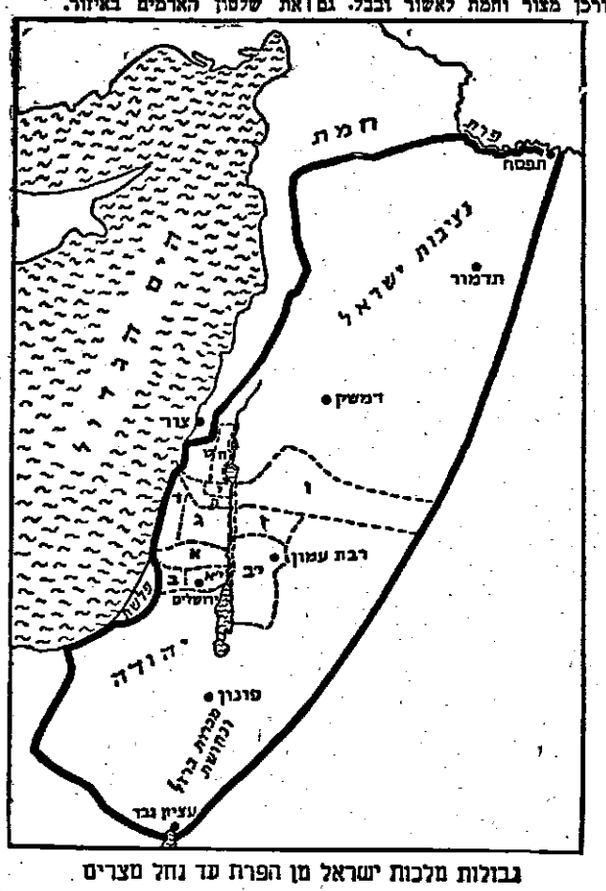

גבולות מלכות ישראל מן הפרת עד נחל מצרים

ירבעם בן נבט נתמנה על המס בכל חבל בית יוסף

(מאת פרשגנן)

ההודעה הרשמית מט־עם מזכיר המלך על מי־נוין של ירבעם בן נבט על המס באיזורים א׳ וג׳, הכוללים למעשה את שב־טי אפרים ומנשה, עוררה תמיהה בחוגים רבים.

אמנם אין מכחישים את הצורך במינוי אדם מיוחד לאיזורים אלה, שכן למרות עשרם הרב ופוריות אדמתם הם מתחמקים בעקשנות רבה מתשלום המסים, אם מתוך סר־בנות מטבע אם מתוך קנאה קדומה כשבט יהודה; אולם התמיהה היא ביחס לאיש שנבחר לתפקיד אחראי זה.

ירבעם בן נבט הוא איש אפרים. אביו מת באחד הקרבות האחרונים של דוד והוא חונך על ידי אמו צרועה. אדמות גרתבות להם סביב לעיר מולדתם צרדה, שהיא בין שלה לירדן.

ירבעם הצעיר הצטרף לצבא הקבע של שלמה, אך בבלל כשורר נותיו האירגוניים נתמנה לתפקיד מפקח על העבודות בירושלים. הוא זכה לתואר גבור־חייל, אולם יחד עם זאת הוא בעל לשון שנונה ואיננו נרתע מלהתריע מלים אף נגד בית המלך עצמו. גאוה אפרתית טיפוסית ניכרת בו.

היו גם שהעירו את אזנו של שלמה והזהירו אותו מפניו, אולם כנראה שדוקא משום כך החליט שלמה להעלותו לגדולה ולמנותו לאחראי על גביית המסים משני האיזורים הקשים ביותר והסרבניים ביותר.

יש רואים בזאת סימן לחכמתו המדינית הרבה של המלך, המקוה להשיג על ידי כך שתי מטרות בבת אחת:

ראשית לשים איש אפרים על גבי אפרים.

שנית, לספק את הרצון הזו לפעי־לות נרחבת המפעם בדמו של ירב־עם וכך לרכוש את ידידותו ולהסיב את שענותיו.

צי שלמה חזר מאופיר

מטען מרהיב־עין; — משמר מיוחד הועמד הכן לקראת הפריקה בעציון־גבר

עציון גבר (מאת סופר „דברי הימים״)

באיחור של שבועות אחדים הגיעו תשע־עשרה אניות הצי של שלמה ממסע ארוך של שלש שנים לארץ אופיר האגדתית. אניה אחת נטרפה בדרך ברוח סערה. אנשיה ניצלו אך מטענה אבד.

חיש מהר פשטה השמועה, כי האניות הביאו על סיפונן אוצרות, עצים ובעלי־חי עין לא ראתה.

רבי החובלים הביעו את צערם על שלא עלה בידם להגיע לעני־פיקו לעלות לירושלים לחנוכתו, שכן אין ספק לדעתם שהרבה ממה שהביאו עמם בשן הפיל והדו־ובעצי אלגומים והבנים יפאר את מקדש אלהים.

משמר מיוחד מרוכז בעציון גבר זה שלשה חדשים בצפיה לשוב האניות, שכן חששים להתנפלויות מצד בדודים אדומים או מצד עב־דים ארמיים ועמוניים, המועסקים במכרות ועורקים בקבוצות המדברה.

מיד עם עגינתן של האניות החל פירוקן. מבעלי החי עורר התפעלות מרובה מין עוף הקרוי „תוכי״ והוא מרהיב עין בצבעיו אך יותר מזה — בקולו. המלחים אומרים שהוא מד־בר בלשון בני־אדם, אך מי יאמין בזאת?

(על האפשרויות המסחריות שהת־עוררו עם שובו של הצי ראה מא־מרו של פרשגנו הכלכלי).

השלמת בנין בית המקדש ולא יס־

הזהב חולק בין כל האניות

כמות הזהב אשר הובאה מארץ אופיר שמורה בסוד. ורק זאת נודע שהוא חולק בין כל האניות שוה בשוה כדי למנוע הפסד מרובה במקרה אסון לאניה.

כן נהגו עם כל האוצרות אשר הובאו, כך שכל אניה יש בה מכל מין ומין.

הנביא משילה נעלם

שילה. שליחי המלך הגיעו הנה באישון לילה והתלו לחפש אחר האיש אחיה אשר החל לנבא והש־מיע דברים קשים נגד בית דוד. אחיה לא נמצא בביתו ועקבותיו לא נודעו.

כמי שמוסרים חוששים בירושלים שן יטית נביא חדש זה את שבט אפרים למרוד במלך משבט יהודה ולפרוש ממלכות ירושלים.

שבעת ימי חג בכל רחבי הארץ

מזהירים את העם שלא להקריב קרבנות

לשכת המזכיר. מטעם לשכת המזכיר הוכרז על חג שבעת ימים בכל מר־חב הארץ מלבוא חמת עד נחל מצרים. חג חגו־כת בית המקדש ישולב בחג הסוכות.

הלחיים בכל מקום יעלו תפלות מיוחדות, אולם מזהירים בכל לשון של אזהרה שלא להקריב קרבנות במקומות שרגילים היו בהם עד כה. מעתה אין הקרבת קרבנות אלא בירושלים בבית המקדש. כל בית־

דו״ח שר העבודות הצבוריות

ירושלים. עם תום עבודת הבנין של בית המקדש והתחלת הקמתו של ארמון שלמה פרסם אדונירם הממונה על מס עובד והמפקח על כל העבודות הצבוריות דין וחשבון על מספר העובדים בעבודות ממלכתיות:

עובדים ישראלים, בני חורין אך עבודתם חובה וכל איזור מספק מספר מסויים. עבודתם בבירוא עצים בלבנון, מקבלים שכר. חודש בעבודה, חדשיים במנוחה. מספרם	30,000
בעבודת כפייה, ארמים, עמתים, מואבים ואדו־מים, מס עובד או שבוי מלחמה. בעבודת מח־צבים וכרייה. מספרם	80,000
עובדי העמים המשועבדים וחלקם מישראל נושאי סכל מעבירים אוצרות אדמה, עצים, תוצרת מוגמרת, ומספקים מזונות למכרות ולמח־נות העבודה. מספרם	70,000
כסך הכל	180,000

עליהם ממונים 3300 מנהלי עבודה.

יוקל נטל המסים

לשכת אדונירם. פקי־דים גבוהים בלשכת אדו־נירם הביעו את דעתם שעתה, לכשחזר בשלום הצי של המלך ממסעו לאופיר, אפשר יהיה להקל את נטל המסים.

כידוע העלה חירם מלך צור בזמן האחרון את מחיר הזכיון לבירוא עצים בלבנון וגם את מחיר העב־רתם באניות צוריות ליפו (לפי שעה אין צי ישראלי בים המערבי). עתה מקוים שחלק מהתוב ישולם מהזהב שהביא מאופיר, ואפשר יהיה להס־חית את מכסת המסים.

רבר זה רצוי ביותר — סבורים פקידים אלה — לרגלי ההסתה החש־אית ואף הגלויה המתנהלת נגד המלך והמנצלת את סבל המסים.

שר הפנים יתפטר

עזריה בנו של נתן הנביא המשמש זה ארבע שנים כשר הפנים יגיש את התפטרותו כאות מח־אה על מינויו של ירבעם בן נבט כמפקח עליון על המסים באיזורי אפרים ומנשה. הוא הקדים והזי־היר את המלך ממינוי זה, המסוכן לדעתו.

(C) ישראל אלדד מחשבת מלכות ישראל
www.israeleldad.co.il

דברי הימים

ירושלים, ט״ז לירח האיתנים ב׳תת״ג ליצירה

מה משמעותו של היום הגדול הזה בו חונך בית המקדש לאלהי ישראל? מה משמעותו של הבית הזה?

לאחר מאות שנות נדודים הגיע ארון ה׳ אשר בו אין כלום פרט לשני לוחות הברית, אל מנוחתו. הוא היה עמנו במסע במדבר, הוא יצא עמנו לכל קרב, הוא אף טעם טעמם של שבי וגולה בידי גויים וטעמו בדידות; כמוהו כעם עצמו.

בית אלהים לבית ישראל

על כן אין זה מקרה שאף הוא, ארון ברית ה׳, זכה לבוא אל הבית בימים בו הגיע גם העם, עם ברית ה׳, אל המנוחה ואל הנחלה. כל עוד עמד העם במלחמות הכיבוש וההתנחלות בימי שופטים ובימי שני המלכים הראשונים לא היתה מנוחה גם לארון ה׳ המסמל את שם אלהים השוכן בקרב העם. באהל, נישא על בדים, מיטלטל ממקום למקום, יוצא למערכות הקרב. בלי יציבות ובלי השקט, בלי קביעות כי עדין לא היכה העם שרשי קבע על האדמה אשר הובטחה לאבותיו.

ורק היום הזה, רק מלכותו של שלמה — מלך השלום — יפים לו לבניינו של בית אלהים. העם הגיע לשלמות במבנהו החמרי, הממלכתי. גבולותנו משתרעים כפי שיד ה׳ תארה אותם לאבות ולמשה בגבולות הטבעיים של הארץ מן הפרת עד ליאור. שלום מפחד אוייב וכבוד מצד שכנים. צור וחמת בעלי ברית לנו. מצרים משחרת פני מלכנו. מלכת ערב רחוקה באה לתת יקר. לאחר שהתמוטטו מעצמות כובשות עולם מדבירות ארצות לא להן, היה ישראל לכוח אדיר, מן החזקים בין האומות. וכן גדלנו בכוחנו הכלכלי. אדמתנו הטובה מניבה יין ושמן ולחם להשביע כל נפש ולהצהיל פנים ואף מן המותר למכור לעמים אחרים. אך לא רק לחם מן האדמה יוציא עמנו. המלך למדנו להוציא מן האדמה הזאת גם ברזל ונחושת ליצור כל כלי למלאכה, לנשק, לבנין. וגולת הכותרת: יש צי ימי לישראל, ידי חרשים ישראלים מתמנות בבנין אניות וידי מלחים — בהשטתן על פני מים רבים.

אולם — וכאן פתח למשמעות בית האלהים הגדול והיפה אשר הוקם לבית ישראל הגדול והיפה — לא רק צרי גלעד ויין שרון ויהודה ושמן אפרים ונחושת פונון ישאו עמן אניות ישראל אל מרחבי העולם. יש עמנו אוצר אשר לא מן האדמה יופק ולא במצרפות התכה. יש עמנו דברים אשר לא יסולאו בזהב אופיר וזכוכית צור. שם אלהינו אשר אין לא דמות ולא תשוונו צורה ולא יתואר בחומר, אלהי האמת, אלהים אחד, אלהי הרוח, אשר — כדבריו של החכם מכל אדם בתפילתו — לא יכילוהו אף שמי השמים.

אלהים זה אשר יהוה מעתה קשר בלתי חמרי. אבל מוחש מאוד בין כל בני ישראל, קשר רוחני שחזק הוא מקשר חמרי, שם אלהים זה יגדל בין כל גויי עולם. וכפי שנאמר בתפילת שלמה, כל נכרי אשר לא מבני ישראל ואשר יירא את אלהים בלבבו וידבק לאמונה בו, יוכל אף הוא לבוא בשערי המקדש ולשאת את תפילתו, ותפילתו תשמע.

אלא שהדבר הגדול הזה, הבית הגדול הזה אשר יותר משהוא בית לאלהים, הוא בית אלהים לישראל, איננו ביטוי בלבד להצלחתו של העם והשגיו, הוא מביא עמו גם התחייבות ומטיל עול. עול האחריות הרוחנית כגודל הרעיון והתורה.

ועל כן חובה היא להזהיר דוקא בשעה זו את המלך ואת שריו ואת העם כולו בפני סכנות הכרוכות באותה גדלות ובאותו עושר אשר אליהם הגענו.

ארצנו כיום כבר מלאה זהב מארצות תבל, מלאה רכב וסוסים, וכפי הנראה, תהיה גם מלאה נשים בהרמון המלך — ולו רק מטעמים מדיניים. כל אלה לכשלעצמם עדין אין רע בהם. אולם אם התורה הזהירה מפני ריבויים ידעה יפה את טעמה של הזהרה זו.

זו חולשתו של אדם ורפיון רוחו: יחד עם ערכי החומר שהוא מביא מעמים אחרים — ואין איש אוסר ללמוד וליטול מהטוב והמתוקן שבהם — הוא דבק גם בערכי רוח של זרים. זהב אין רע בו, אך מזהב מתקינים צלמי זהב, עגלי זהב וסוגדים להם. נשים בנות מלכים אין רע בהן, אך הן מביאות עמן אמונות אליליות שלהן. רכב וסוסים אין רע בהם, אך תפארתם יש בה כדי להעביר על הדעת ועל מדת הצדק, יש בהם כדי לרמוס בפרסות גאוה את כל אשר יעבור בדרך, ברגליו.

ועל כן מלמדנו ומחייבנו הבית הגדול אשר נחנך היום:

יהיו קשרינו המסחריים והמדיניים עם גויי עולם אשר יהיו, יתפשטו ויתרחבו לרווחתנו ולגדולתנו — אולם יהיה בית המקדש למשמר לנו מפני דבקות בתרבות זרה. לא יהיה ככל הגויים בית ישראל כי לא כאלהי כל הגויים אלהי ישראל.

תפילתו של שלמה

אם מראה המקדש על אולמיו, עמודיו, כליו הרהיב את העין כאשר טרם ידענו בארץ הזאת, באה תפלתו של שלמה מלכנו על נפשיותה על רכותה, על עומקה להרהיב את הלב וגם זאת באופן אשר טרם שמענו כמהו בארץ, אחרי שספה נפשנו תפלות דוד אביו.

מעולם עוד לא נאמרו דברים עמוקים ופשוטים כל כך בשילוב אחד, בלבביות כואת, יוצאים מעומק נפשו של המתפלל היחיד ותובקים עולם ומלואו:

ה׳ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אֵין כָּמוֹךָ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת, שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל לִבָּם.

בפתיחה זו הוא מעלה את יסוד הברית בין אלהים לאלה ההולכים בכל לבם בדרכי האמונה והתורה. אל יחשוב העם שהבחירה שבחר בו אלהים דיה כדי להבטיח את עזרתו של אלהים. זוהי ברית מותנית. רק מי שבכל לבו יהיה נאמן לאלהים, יחייב את אלהים בשמירת הברית.

לאחר פתיחה זו מזכיר המלך את ההבטחה אשר הבטיח אלהים לדוד אביו ועתה כשהוא עומד במקדש אשר הקים ואשר לא ניתן לו לדוד אביו לבנות, מתפלל שלמה על כך שאלהים ישמור אמונים להבטחה זו שבית דוד לא יסור מכסא המלוכה בירושלים.

עתה באים מעין דברי התנצלות והסברה לבנין הבית. שלא תחול טעות חלילה בלבות העם להאמין שהבית החמרי הזה הוא ממש בית לאלהים. אין אלהים זקוק לבית חמרי:

כִּי הַאֱמְנָם יֵשֵׁב אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ? הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּךָ אַף כִּי הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי. וּפָנִיתָ אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל תְּחִנָּתוֹ ה׳ אֱלֹהָי לִשְׁמֹעַ אֶל הָרִנָּה וְאֶל הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם. לִהְיוֹת עֵינֶיךָ פְּתֻחוֹת אֶל הַבַּיִת הַזֶּה לַיְלָה וְיוֹם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ יִהְיֶה שְׁמִי שָׁם.

אין המקום הזה אלא מקום לריכוז הנפשות, מקוה התפלות הבאות מן הלב, מעין שער לשמים, רק שמו של אלהים שוכן בבית הזה ולא אלהים.

ועתה עובר המלך העומד בתפלתו למנות את כל הטובים של דברי התפלה הראויים להשמע בבית הזה. תפלת יחיד בתפלת רבים, תפלה על פגע הטבע (בצורת) כתפלה על פגע אדם (מלחמה) כי כל הפגעים אינם באים אלא ברצון אלהים, כעונש על חטאי בני אדם ועל פשעי עם. „כי אתה לבדך ידעת את לבב כל בני אדם״. אין נסתר מנגד ידיעת אלהים:

וְהַעֲצֵר שָׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר כִּי יֶחֱטְאוּ לָךְ וְהִתְפַּלְּלוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וְהוֹדוּ אֶת שְׁמֶךָ וּמֵחַטָּאתָם יָשׁוּבוּן כִּי תַעֲנֵם וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל כִּי תוֹרֵם אֶת הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יֵלְכוּ בָהּ וְנָתַתָּ מָטָר עַל אַרְצְךָ אֲשֶׁר נָתַתָּה לְעַמְּךָ לְנַחֲלָה.

כָּל תְּפִלָּה, כָּל תְּחִנָּה אֲשֶׁר תִּהְיֶה לְכָל הָאָדָם לְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּן אִישׁ נֶגַע לְבָבוֹ וּפָרַשׂ כַּפָּיו אֶל הַבַּיִת הַזֶּה. וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתְּךָ וְסָלַחְתָּ וְעָשִׂיתָ וְנָתַתָּ לְאִישׁ כְּכָל דְּרָכָיו אֲשֶׁר תֵּדַע אֶת לְבָבוֹ, כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ לְבַדְּךָ אֶת לִבּוֹת כָּל בְּנֵי הָאָדָם.

אולם לא רק תפלת אדם מישראל תשמע, גם נכרי אשר יתמלא יראת אלהים למחזה הגדולה והכוח של אלהי ישראל, גם הוא יוכל להתפלל מבעד הבית הזה אם אכן יהיה ירא שמים:

וְגַם אֶל הַנֵּכְרִי אֲשֶׁר לֹא מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הוּא וּבָא מֵאֶרֶץ רָחוֹקָה לְמַעַן שְׁמֶךָ. כִּי יִשְׁמְעוּן אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְאֶת יָדְךָ הַחֲזָקָה וּזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה וּבָא וְהִתְפַּלֵּל אֶל הַבַּיִת הַזֶּה. אַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתְּךָ וַעֲשִׂיתָ כְּכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא אֵלֶיךָ הַנֵּכְרִי לְמַעַן יֵדְעוּן כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת שְׁמֶךָ לִירְאָה אֹתְךָ כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלָדַעַת כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי.

ולבסוף מעלה המלך, המושל מהפרת ועד היאור, שרבי עולם הם בעלי בריתו ומבקשים קרבתו, שארצו עשירה ופוריה וטוהרת עמים וימים, מלך אדיר זה מעלה בנפשו אפשרות איומה: אפשרות שהעם יחטא ובעקבות חטאיו יוגלה מארצו:

כִּי יֵצֵא עַמְּךָ לַמִּלְחָמָה עַל אוֹיְבוֹ בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵם, וְהִתְפַּלְּלוּ אֶל ה׳ דֶּרֶךְ הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בָּהּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנִיתִי לִשְׁמֶךָ וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם אֶת תְּפִלָּתָם וְאֶת תְּחִנָּתָם וַעֲשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם.

כִּי יֶחֱטְאוּ לָךְ—כִּי אֵין אָדָם אֲשֶׁר לֹא יֶחֱטָא—וְאָנַפְתָּ בָם וּנְתַתָּם לִפְנֵי אוֹיֵב וְשָׁבוּם שֹׁבֵיהֶם אֶל אֶרֶץ הָאוֹיֵב... וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ בְּכָל לְבָבָם וּבְכָל נַפְשָׁם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם אֲשֶׁר שָׁבוּ אוֹתָם וְהִתְפַּלְּלוּ אֵלֶיךָ דֶּרֶךְ אַרְצָם אֲשֶׁר לַאֲבוֹתָם, הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנִיתִי לִשְׁמֶךָ. וְשָׁמַעְתָּ... וְסָלַחְתָּ... כִּי אַתָּה הִבְדַּלְתָּם לְךָ לְנַחֲלָה מִכָּל עַמֵּי הָאָרֶץ.

כל עם גולה — אובד עדי עד, לא כן עם ישראל שאלהים בחר בו. אולם רק בתנאי שעם ישראל יחזור בכל לבבו אל אלהיו ישמע אלהים לתפלה. וגם שם, גם בגולה, יהיו כל הלבבות מרוכזים ומופנים אל הארץ הזאת, אל העיר הזאת ואל הר הבית הזה.

זה סודו וכוחו של ההר והבית. כל בני ישראל וכל יראי אלהים מפנים את נפשותיהם את אמונתם אליו, זה מעיין קדושה, זה מקור עוצמה.

בשדה ספר:

משלי שלמה

ידוע היה מלכנו עד מה במחבר שירי אהבה מנעוריו, אף על פי שלפי שעה לא כונסו שירים אלה על ספר. לעומת זאת נעשה עתה מבחר פתגמי חכמה שלו.

מעתה יורו הסופרים פרקים חדשים לנוער. סופר המלך מסר העתקים מפתגמי המלך, מאמרותיו וממסקנותיו מן החיים על הנהגת העם והמדינה, למען ידעו צעירי ישראל חכמה ומוסר ויבינו אמרי בינה.

המשלים מלאים חכמת חיים. ואשרי האדם אשר מצא אותה, כי קר ראת החכמה: „ה׳ קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז״. רוב הדברים אמורים לבני הנעורים להרוחב מהי דרכם בחיים, כי ירחקו מרע, מדבר שקר ומהבטחות שוא. אהבת העמל היא מידה נעלה, ומלכנו המתבונן בטבע והחכם מכל אדם קורא לצעירים לראות את דרכיה של הנמלה, אשר אין לה קצין, שוטר ומושל, והמכינה בעוד מועד את לחמה אשר תאכל. העצלות היא מידה מגונה, ורבים הם המשלים על העצל ועל טעותיו. הוא תמיד כחומץ לשנים וכעשן לעינים.

למידות נאות אחרות קורא שוב החכם: אהבת הרע ובחירתו, שנאת הרכילות, התרחקות מן הרשע, שמירה על שלום הבית, והטעמת מידה חדת יש בדברי החכם האומר: „כי תשב ללחום את מושל בין תבין את אשר לפניך, ושמת שכין בלועיך אם בעל נפש אתה. אל תתאו למטעמותיו והוא לחם כזבים.״ ועוד: „אל תתהדר בפני מלך ובמקום גדולים אל תעמוד.״

כל משל צופן בו חכמת חיים עמוקה. רבות הן הדוגמאות. והגדיל עשה מלכנו בחדירת ראייתו בטבע, בהכירו את דרך האדם ובדברי ההדרכה הן לצעירים למען ידעו מוסר והן להורים למען ידעו לא לחסוך שבט מבניהם.

כל הדברים דברי אמת וחודרים תדרי בטן. אשרי האיש אשר ילך בעצות אלה.

איך נבנה בית המקדש

מיוחד ל„דברי הימים״ מאת רב־האמנים חירם

המקום

הר המוריה שוכן בפנה צפונית מזרחית של ירושלים, הוא מוקף הרים סביב: הר הזיתים, הר הצופים, הר ציון. בינו לבין הרים אלה מבדילים גיא הינום, נחל קדרון, עמק יהושפט.

הר הבית צר ומוארך בכיוון צפון־דרום, על כן היינו נאלצים לבנות את התומה החיצונית בשני צדדים לא על הרמה עצמה כי אם נמוך ממנה.

החמרים

עיקרה של הבנייה מאבן־שחם ירושלמית ואבני שיש. האבנים נחצבו בידי עבדים וסותתו בידי אמנים ישראלים.

הבית כולו מצופה מבפנים עצים, בעיקר עצי ארז, זית וברוש. קרקע הבית רקוע צלעות־עץ־ברוש. גגו של המקדש עצמו, ההיכל והדביר, מצופה זהב טהור.

כלים רבים עשויים זהב. בנחושת השתמשנו ל„ים״ ולשני העמודים „יכין״ ו„בועז״. שלשה אלה כולל שנים־עשר הבקר שעליהם עומד ה„ים״ יוצקו בבתי היציקה בסוכות.

ממדים

החומה החיצונית עבייה שמונה אמות.

הבית כולו משתרע על כל ההר, אולם עיקרו של הבית הוא המקדש, ארכו ששים אמה, רחבו עשרים אמה וגבהו שלשים.

המקדש מחולק לשנים: דביר — הוא מרובע עשרים על עשרים אמה, ההיכל — ארבעים אמה באורך. הכרובים שבפתח קדש הקדשים הם עשר אמה בגובה, כנפיהם פרושות לרוחב חמש אמות כל אחת.

„יכין״ ו„בועז״ גבהו של כל אחד י״ח אמה, היקפו — י״ב אמה. בראשם כותרות־שושן חמש אמה. שרשרות ובכל שרשרת מאה רמוני נחושת מקיפים כל אחד משני העמודים המפוארים. „יכין״ ו„בועז״ ו„ים״ הנחושת ממנו נוטלים כוהנים ידיהם ורגליהם הם מעשי האמנות המופלאים ביותר במקדש.

תאורה

האור חודר למקדש מבעד לאשנבים אטומים־שקופים אשר סביב סביב למקדש מעל ליציעים בשלש קומות.

רק הכותל המערבי הוא אטום בלי החלונות.

מבעד לשער הכניסה הראשי במזרח בוקע אור השמש בבוקר, אך המתפללים פניהם מערבה, כדי לשנות ממנהג עובדי אלילים המתפללים לשמש.

בהיכל עומדות חמש מנורות זהב מכל צד ובאמצע מנורת הזהב הגדולה. הכהן מעלה מדי יום את האורות.

אש תמיד יוקדת על המערכה במזבח.

בנין בית המקדש נמשך שבע שנים לאחר שלש שנות הכנה.

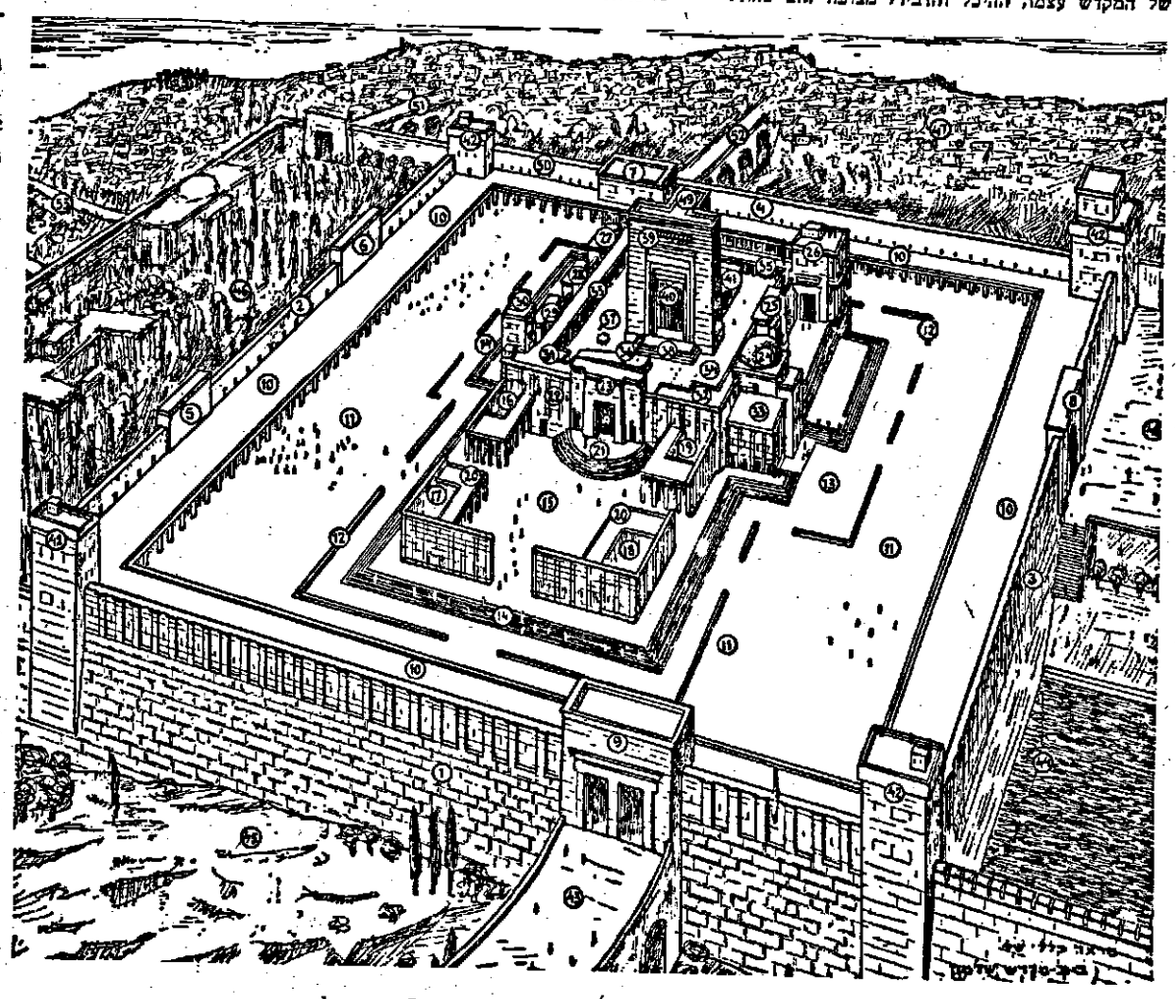

הר הבית, המקדש וכל חלקיו

1. החומה המזרחית של הר הבית;
2. החומה הדרומית של הר הבית;
3. החומה חצפונית של הר הבית;
4. החומה המערבית של הר הבית;
5. שער חולדה הראשון (שער כפול);
7. שער חולדה השני (שער כפול);
7. השער המערבי (שער כפול);
8. השער הצפוני (שער אחד);
9. השער המזרחי (שער כפול);
10. יציע חיצון;
11. העזרה החיצונית;
12. סורג;
13. חיל;
14. שתים־עשרה המעלות אל עזרת הנשים;
15. עזרת הנשים;
16. לשכת השמן;
17. לשכת העצים;
18. לשכת הנזירים;
19. לשכת המצורעים המיסתרים;
20. יציע הנשים;
21. ט״ו מעלות בחצי גורן עגולה;
22. הקיר המזרחי של ההיכל;
23. השער המזרחי של ההיכל;
24. בית המוקד;
25. שער הקרבנות;
26. שער פרחי הכהונה;
27. שער המאור;
28. שער הבכורות;
29. שער המס;
30. לשכתו וסקמה המים של הכהן הגדול;
31. לשכת אופי לחם הפנים, מחסן המלח;
32. תאו הפרסי של הכהן הגדול;
33. לשכת הגזית (מושב בית הדין העליון);
34. היכל ובו עזרת ישראל ועזרת כוהנים;
35. יציע העמודים של ההיכל;
36. המזבח והכבש;
37. ים הנחושת;
38. י״ב הסעלות לדביר הוא קדש הקדשים;
39. דביר הוא קדש הקדשים;
40. הפתח למבוא ובו שני העמודים יכין ובועז;
41. התאים החיצוניים של הדביר;
42. מגדלי השמירה בארבע פנות החומה החיצונית;
43. הגשר להר הבית מהר הזיתים מעל לנחל קדרון;
44. בריכה;
45. המדרון מהר הבית לנחל קדרון;
46. כאן תסלל דרך לארמון המלך;
47. העיר;
48. משמר המקדש וצריפים;
49. גג הדביר מצופה זהב;
50. קטע החומה המערבית המכונה „הכותל המערבי״;
51. הדרך לעיר דוד;
52. הגשר המוביל מהעיר לשער המערב של המקדש מעל לגיא בן־הינום;
53. שתי דרכים מתחת לפני האדמה המחוברות לשערי חולדה ומר שוביל לארמון המלך.

ידיעות החצר

רחבעם בנו בכורו של שלמה ובנה של נעמה בת מלך עמון הועבר לביתה של הגבירה, אם המלך בת־שבע. בביתה ישב ויחונך עד היותו בן שלוש־עשרה, אז יעבור לארמון המלך. הנער הוא כיום בן עשר.

•

אחד ממשוררי החצר מבני קורח חיבר שיר ידידות לקראת חתונת שלמה עם נסיכת צור. השיר פותח במלים: „רחש לבי דבר טוב אומר אני מעשי למלך, לשוני עט סופר מהיר״. אח״כ בא תאורו של המלך ואחריו תאור הנסיכה ונערותיה.

•

נישואין כפולין יוחגו מיד לאחר נישואי שלמה ובת־צור, שתי בנותיו של המלך נישאות לשני נציבים. טפת תנשא לבן־אבינדב הוא נציב נפת דאר לחוף הים, ובשמת תנשא לאחימעץ נציב נפת נפתלי.

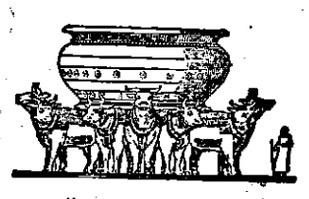

„ים הנחושת״

(C) ישראל אלדד מחשבת מלכות ישראל
www.israeleldad.co.il

„ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצוב נחושת"

מכרות שלמה — לשיא הייצור

שכלולים חדשים בדרכי כרייה וצרוף הברזל והנחושת. — מעציון גבר עד אילת שטח רצוף מאד של עבודה. — גם מעיינות מים מתגלים בערבה. — ברזל ונחושת יביאו זהב לארץ.

ששה חדשים עברו מיום צאתי מירושלים למסע בערבה, וכפי שהר של עלי עברתי את הערבה לכל ארכה, שכמסע רגיל, הזמן הוא אחד עשר יום מקצה ים המלח עד עציון גבר.

מה היה בכל האיזור לפני כן ידוע לי רק על פי השמועה. אמנם ידועים היו מאז האוצרות הטמונים באדמה זו, והן כבר משה רבינו אמר: „ארץ אשר אבניה ברזל ומההריה תחצב נחושת". אולם מער לם לא ראו שטחים אלה ומכרות אלה עבודה אשר כזאת ותסיסה אשר כזאת. אדומים וקינים היו מגצלים את עפרות הנחושת והבר זל. ביחוד הצטיינו מאז ומעולם הקינים באמנות החרושת, ונתקלתי במנהלי עבודה אחדים שהם ממוצא הקיני, אף כי נטמעו במעט כליל בישראל.

אולם רבבות בני אדם עסוקים במכרות וביציקה, ומפעלי יציקה גדולים ובועדים יומם ולילה. את זאת סרם ראתה הערבה, כשם שספק אם אי פעם היתה בה תנועה בלתי פוסקת שכזאת. הרי הארץ היא כמ עט מדברית ומי ראה עוד במדבר שלא תעבור בה שעה אחת מבלי שתתקל בשיירות, שיירות גמלים. חלך ושוב, הלך ושוב, למאות ועמו סי כל־טוב, עמוסי עפרות, עמוסי פחם־עצים, עמוסי תוצרת מוגמרת של כלים מותכים, עמוסי צרי ואר גמן וזכוכית לגמל עציון גבר.

שיירות קבועות מספקות למחנות

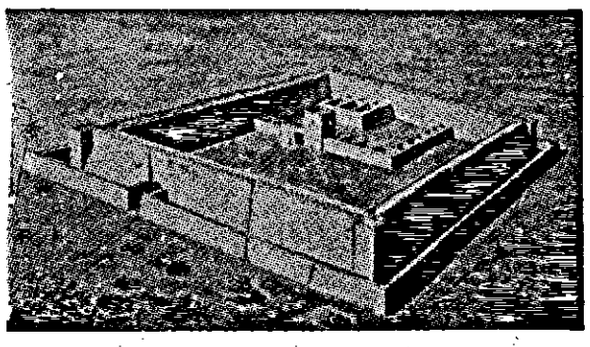

מראה כללי של בתי חחיתוך בעציון גבר

סות גדולות מצאתי באמצע הערבה בפונון. לכאן יורדים גם כל השנה נחלים מהר אדום ועל כן גם בעיית המים אינה קשה. האיזור לביב לפר גון קרוי בפי הקינים „גיא חרשים" כי אכן שם לא פסקה מעולם העבר דה גם אם בממדים מצומצמים.

אחד המומחים נתלווה אלי והראה לי את הנושים השחורים בתוך צלע ההרים: „לזאת יקרא ברזל" אמר לי. מועט אצלנו הברזל מהנחושת, אך עדין שנים רבות לפנינו להס קתו.

הכורים מרוכזים במחנות גדורים שבמרכזן בנוי מגדל שמירה וכו גם גר למשה מפקד המחנה. הכורים יוצאים לעבודה עם שחר ובשעות החום בצהריים הם נחים כדי לשוב לעבוד אחר צהרי היום עד חשכה.

לעומת זאת נמשכת העבודה בבתי המצרפות ובהיתוך בלי הפסק ביום ובלילה. בלילה לאור מדורות ופנסים גדולים.

להיתוך העפרות יש ומשתמשים בכבשני ההיתוך הקטנים הקדומים

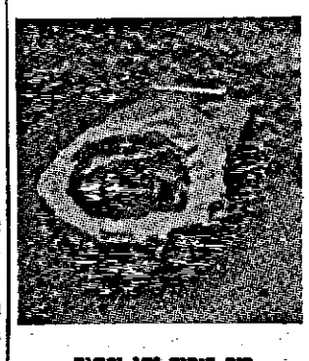

בור היתוך ישן ופשוט

העבודה העצומים מזון ומשקה. אמ נם נתגלו בערבה בזמן האחרון גם מעיינות מים ובבר החלו בניצולם. אולם עדין אין בהם כדי לספק צרכי רבבות עובדים. על כן הותקן שרות מזון ומשקה קבוע. יום יום מגיעים מן הצפון מאות גמלים עמוסי שקים וכדים גדולים. שיירות אל מביאות עמן בחנורה נפשות קלויה.

המכרה הגדול ביותר ולידו מצר מזרחה ותראה אפילו ירק רב ועצים,

החלק העליון של בית היתוך. מתחת לגג הארו בת הארוכה של משך האויר.

אולם כאן כאילו כל כוחות המדבר הרוחות והחולות והשרב חברו יחד. אם כן מה ראה שלמה לבחור במקום זה דוקא?

דבר זה הוברר לנו רק כשנכנסנו לתוך בתי ההיתוך. הרוח הצפונית המתמדת היא כוח אדיר שעד כה לא עלה במוחו של איש לוצלו לע בודה זו. אלפי אנשים לא ייצרו כוח ליבוי זה אשר יוצרת רוח זו.

בנייני ההיתוך מסובכים מאוד. יש בהם חדרי היתוך וחדרי צריפה. למטילי נחושת קלויה לחוד ולמח כת זקוקה זיקוק שלם לחוד. ארו בות ארוכות יוצרות את משק האו ויר המתמיד. בכורי חרס עבי־דפ נות מוכנסים עפרות המתכת הכתר שים, סביב להם נערמות ערימות פחם עץ הנדלקות בזו אחר זו. משק האויר מקיים את האש בלי הרף.

העיר בנוייה כולה לפי תוכנית מדוייקת, כי לא נמצאה פה לפני כן עיר אחרת. הכל מסודר ומחושב להפליא. אמנם רב סבלם של התר שבים מהחולות. אולם שמחת היצי רה המתמדת מכפרת על סבל זה.

ירדתי לנמל, ואף כאן הוסבר לי משום מה נבחר מקום זה. בקצה המזרחי של המפרץ בולטים סלעים תת־ימיים רבים, שם צפוייה תמיד סכנה לאניות.

עתה עלי לתאר עוד את המפעל הגדול השני של מלכנו באיזור זה, והוא ראשון בתולדותנו וראשון באיזור: מספנות. מזרחה מכאן בשטח הקרוי אילת בונים בלי הרף ובידי מומחים את הצי העברי. ועל כך — מחר.

תוקמנה שתי ערי־רכב נוספות

מגידו. במשרד הממונה על המרכבות והסוסים שמספרם גדל מיום ליום נודע שאין אור־ות מגידו יכולות להכיל עוד את כל המרכבות והסוסים, וגם אין זה רצוי לרכז את כל חיל הפרשים וכל הרכב במקום אחד.

על כן הוחלט להקים בשפלה שתי ערי רכב נוספות „בית מרכבות" ו„חצר סוסה".

בינתיים מושלמת והולכת בניית האורוות העצומות במגי־דו עצמה בפיקוחם של סוסים מומחים ממצרים. כל אורווה יש בה מקום לשלש מאות סו־סים. לפי שעה נסתיים בניינן של עשר אורוות כאלה.

ארמון־שלמה יהיה מהמפוארים בעולם

תכניות־בניה נרחבות

עם תום בניית בית המקדש כוונו כל כוחות האמנים והעוב־דים לבנין ארמון המלך שיהיה מן המפוארים בעולם.

אולם בנין זה יצא כבר מגדר התכנית ונכנס לגדר הבצוע. לעומת זאת הושב ראש האר־דיכלים, חירם, על גבי תוכניות בנייה חדשות.

בראש וראשונה הוטל עליו להקים בקרבת ארמון המלך בית נשק גדול שייקרא בשם „בית הלבנון", כי כולו יוקם על עמר דים מעצי הארז.

כמו כן רוצה שלמה להקים בית למלכה, אף כי טרם נקבע אם תהיה בת צור ברת הבית.

ביקור באורוות המלך שלמה במגידו

(מפי שליחנו)

הרכב עובר בזהרה. בכל רכב יושבים שלושה אנשי חיל: הנוהג בסוסים, היורה יהשליש. המרכבות, חלקם הובא ממצרים וחלקם נעשה כבר בבתי־המלאכה לתיקון הרכב ולבניינו. מחיר הרכב המצרי הוא 600 שקל כסף. אולם בתי המלאכה של מלכנו בכוחם לבנות עתה רכב במחיר נמוך מזה ששילם למצרים.

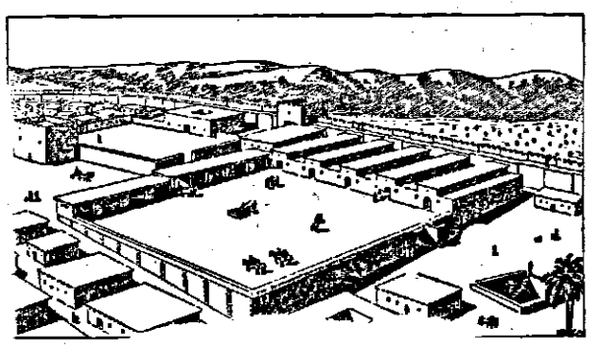

האורוות במגידו לארבעת אלפי סוסים

הסוסים באו מארץ התתים והאר־מים מן הגזע המצוי בארץ קוה, ומחיר הסוס הוא מאה וחמישים שקל כסף למלכי חת ולמלכי ארם. סוחרי המלך הם הספקים לחיל הרכב.

ערכתי ביקור מיוחד במבצר ובאורוות, ואף עלה בידי לרשום את מראה האירוות, הרכב והתומה. והנה תיאור האורוות. אלה בנויות מערכת של ארבעה, חמישה או ששה בנ־יינים זה ליד זה. כולם בנייני אבן. כל בניין מתחלק לשלושה מדורים על ידי שני טורים של אומנות אבן. האומנות ניצבות על יסודות אבן עמוקים, כדי שלא ישקע הבניין מפני כובד הגג. אומנות אלה גם מפרידות בין סוס לסוס, ובריוה שבין כל שתי אומנות ניצב אבוס אבן. בקצה האומנה נקב מיוחד לק־שירת הסוס. הסוסים רובצים פנים אל פנים, כדי שלא יבעטו אחד בשני. הרצפה היא רצפת סיד מעור־בבת בחצץ, והנקיון נשמר בה היטב. החצר מרוצפת אבנים לצרכי הרכב, כדי להקל על צאתו ובואו. לפני האורוות מגרש גדול מיועד לטיול לסוסים, לאימונם ולאילפם. במרכז החצר נמצאת השיקת, אשר אליה מתוברת נקרה. הנקרה יוצאת מן המעיינות, המספקים מים למגידו העיר. האורוות כולן נעדו לדיר מעשרים וארבעה סוסים עד לשלו־שים סוס, והן מחולקות לשליש חטיבות: כל אחת כוללת כ־150 סוס ומשלושים עד חמישים רכב.

חלקה הגדול של העיר נבנה מחדש. כדי להזרים את מי הגשמים אל מזחילות, נבנו גגות הבתים בעיר וכן גגות האורוות בשיפוע קל. המים הזורמים אל המזחילות נאס־פים בבורות גדולים לעת הקיץ.

בשעת ביקורי הופיעו אורתים מתוך לארץ, מחמת. הם דיברו על המבנה של האורוות והביעו את רצונם להביא את בוני האורוות הישראליים לחמת כדי להקים שם מבנים כאלה.

סכסוך שתי הנשים על תינוק אחד בפני המלך – המשפט היום

כפי שהודענו אתמול נסתיים משפט שתי הנשים הרבות על תינוק אחד בלי תוצאות, כי שלשת השופטים הממונים על כל דבר ריב בעיר התחתונה לא ידעו לחרוץ את הדין הקשה. עתה נודע כי הוחלט בהסכמת הלשכה המשפטית של המלך להביא את הסכסוך בפני שלמה.

כזכור פרצה המריבה בין שתי נשים זונות הגרות ברחוב הבשמים בדירה אחת. שתיהן ילדו ביום אחד והנה מת התינוק האחד ביום השלי־שי. בבוקר טענה האחת, שהילד המת היה בחיקה, שאין זה ילדה, כי הוא הוחלף לה וכי החי הוא הוא פרי בטנה. צעקות ותגרות ידיים בין שתי הנשים עוררו את־קהלות ברחוב והריב הובא לשער העיר התחתונה. אולם השופטים נבוכו כי טרם בא כמשפט הזה בפ־ניהם ולא הצליחו למצוא בתורה רמז כלשהו לענין אשר בזה. אחד השופטים רצה להעמיד את הדין על חזקת המוציא מחברו עליו הראייה, אולם שני חבריו טענו שדין זה יפה לענייני ממונות ולא לענייני נפשות.

לכשנתברר לשופטים כי קצרה בינתם לחרוץ דין, הוחלט להביא את הדבר בפני שלמה. אולם בזמן האחרון כה רבו הפונים במישרין אל כס המשפט של מלך הצדק והשלום, שהוחלט להגביל את הענ־יינים המובאים לפניו. תחילה פר־באת השאלה בפני אליחרף בן שריה הסופר והוא המחליט אם ראוי הדבר לבוא בפני המלך. הענין הנידון הוכר על ידי הלשכה המשפטית של המלך כדחוף וחמור ביותר והמשפט נקבע — למרות ימי החג — לשעה ארבע לאחר זריחת החמה.

מצפים במתח רב לדרך בה יטפל החכם מכל אדם בריב זה.

אגרות למערבת

זהירות, נשים!

כבוד העורך!

אשה אני ואולי דוקא משום כך רשאית אני להשמיע דברי אזהרה באזני המלך ויועציו.

מלכנו דוד אביו של שלמה אף הוא ידע אהבה מהי מאהבת הנע־רים מיכל בת שאול, דרך שיא אהב־תו — בת־שבע ועד סופיחי אהבתו: אבישג. אולם הוא הגיע עד תמסטר שש־עשרה נשים.

והנה בנו שלמה הגדיל לעשות. כבר היום נימנות כחמשים בנות ישראל ושלשים בנות נכר על נשי המלך ואת המלגשים מי ימנה? אמנם ידוע לנו שרבות מנשים אלו אין נישואיהן למלך אלא ענין של כבוד למדינה או למשפחה מלוגית אלמונית ואף על פי כן כפולה היא הסכנה. ראשית: על חשבון מי? על חשבון העם הכורע כבר עתה תחת נטל המסים? שנית: האין בכוחן של הנשים וביחוד של הזרות להטות את לבו של המלך לרעה?

ולבסוף: כדי שלא יתשוד בי איש שקנאה מדברת מתוך גרוני אגלה שאני כבר בת ששים ושמונה ואינני מועמדת להרמון המלך...

עדויה הרמתית

שבט יהודה מופלה לטובה

אדוני העורך!

בראש וראשונה אתנצל על עילום שמי. איש אפרים אני וחוששני שיבולע לי ולביתי אם דברי לא ימצאו — ולמה ימצאו? — הן בעיני שליטי ירושלים. ובכל זאת רבה בקשתי לפרסם את דברי כי טובת בית ישראל ואחדותו לנגד עיני.

שלמה המלך הגדיל לעשות עם העם. שם ישראל הוא לכבוד ולתפ־ארת בארצות תבל כאשר לא היה עד היום הזה. כמו כן יצא שמו לתהלה כשופט צדק. ועתה אביאה נא בדרך זו את משפטי לפניו. ואמתה במשל:

שתים־עשרה פרות היו לו לידיד ברפתו. והיה נוטל מאחת־עשרה מהן את עגלותיהן לשחטן ולהעלו־תן על שולחנו, ורק מהאחת מהאהו־בה לפניו לא נטל. ותהיה הגעייה גדולה ברפת וגדולה ממנה הקנאה, כי הנה הפרה האחת עגלות רבות לה, והאחרות — שכולות. מה ייעשה לאיש? הבצדק ינהג, שופט יש־ראל?

ועד שאשאל לאיש אשאל למלך: הבצדק ינהג שופט ישראל עצמו?

לשנים־עשר איזורים חולקה הארץ. מדי חדש בחדשו יקיים איזור אחר את חצר המלוכה המפואר ושולחנו. ורק השבט האחד, שבט יהודה מופלה לטובה. אין שבט יהודה מעלה מס לארמון המלך ולאוצרו. לא די בכך שהמלך היא מיהודה, לא די בכך שרובם של האודחים והשיירות עוברים בית־דה וקונים ממנו ומעשירים את עריו, היהיה גם משוחרר מן המס?

האין בכך עול והאין בכך כדי לעורר קנאה ושנאה ולזרוע זרע מחלוקת?

אלמוני

קול לשינוי היחס למיעוטים

עד היום הזה מתפסים אנו ופוס־חים על הרבה סעיפים ביחס לעמים החיים בקרבנו.

משה ציווה לנו להשמיד את עמי כנען כדי שלא נלמד מדרכיהם. אר־לם כפי שנוכחנו לדעת נמשך דבר זה מאות שנים. כיום כמעט שאין עוד כנענים בארץ. רבים שעזבו, רבים שהושמדו וחלק נטמע.

בינתיים רבו בני המיעוטים הר־דות להתפשטות המלכות. שלושת המלכים שהיו לנו עד כה כל אחד ומדיניות־המיעוטים שלו.

שאול — ודאי בהשפעת שמואל הנביא — נהג לפי צו התורה: השר־מדה. אף ביחס לגבעונים שיהושע כרת עמם ברית ונשבע להחיותם.

דוד — הלך בדרך ההפוכה. אר־לי מפני זה שבעצמו היה גרדף ולא פעם מצא מקלט אצל בני עמים אח־רים, פלשתים ומואב. דוד החזיר את כל הזכויות לגבעונים ואף ליבו־סים התיר תנועה חפשית בארץ. רק לאחר שעמי עבר הירדן התגרו מל־חמה יצא ונמה עליהם את זרוע יואב הקשה.

והנה שלמה — המלך השלישי בישראל — נקט דרך שלישית: לא השמדה ולא חרות גמורה ושויון לישראל. הוא החכם מכל אדם אשר עינו להעשרת הארץ, מנצל את כל עינים אשר בתחומי המלכות ככוח עבודה. הם הם עובדי עבודת פרך במכרות ובמחצבות.

עתה, יורשה להעיר על כך: האם סבור שלמה שלאורך ימים — חוסן? האם אין סכנה ששיטת עבו־דה זו תמריד אותם ביום מן הימים? ודאי שאין הם צריכים לאכול לחם חסד, וטוב כי יעבדו, אך לא כעב־דים, כי אם כאזרחים. ויתכן שזה יביאם להתבולל בנו, לקבל את אמו־נתנו ולחיות על פי חוקינו. האין זה רצוי ביותר?

שמע בן גד

לכבוד בואה של נסיכת צור לכלולות, רבה התכונה בירושלים. המרפסות יהחלונות יקושטו באריגי תחרים, זרי פרחים ודגלים. בנות ישראל תתקשטנה במיטב תלבושתן ועדיין. ואלו ההוראות והעצות לבנות ירושלים:

א. נערות המלך היוצאות להקביל פני הכלה:

שמלות משי לבנות, חגורות צבעוניות, פרחים קלועים —

על המצח ובמחלפות השער. המחלפות — קלועות: שלש שלש מכל צד...

ב. המקבלות פניה בשער זה־חוגגות בחוצות העיר:

כולן שמלות משי וחלמלה, רקומות זהב וכסף ושלל צב־עים.

הנשים תכסנה ראשן בצעיפי מל־מלה ותחרים משובצים — תרוזים וצופים מלוטשים.

הנערות תעשנה שערן מגדלות ובהם יתקעו — פרפות — מע־שה ידי אמן...

ג. בנות נכבדי ירושלים ויהו־דה, המוזמנות למשתה המלך:

שמלות ומשי וחלמלה, רקומות זהב וכסף ושלל צב־עים.

מות. על ראשן תשאנה את „כובע הכתר", שהוא משובץ אבנים טובות ומרגליות, ועשוי זהב וכסף.

ועם סיום דברי לכן, שאנה בנות ישראל הנאמנה, את ברכתי הנאמנה להיותכן נאות ומקסימות כל עין — ליום חג.

אנה הלך דודך היפה בנשים?
דודך ירד
אל „גינת הבושם"
בקרן בן שמן

לראות בכדים ללקוט ריח שמנים
על כן
השבעתי אתכן בנות ציון
צאינה וקנינה בנות ירושלים
נרד וכרכם קנה וקנמון
מור ואהלות וכל ראשי בשמים
ב„גינת הבושם"
שבקרן בן שמן

אומרים

שלמה המלך

מקיים כיבוד־אם במדה שאין למעלה ממנה. כש־בת־שבע נכנסת הוא קם מכסא המל־כות, משתחווה לה לאמו עמוקות ומושיבה לימינו. ראוי כמובן שזרך זו של כיבוד אם ישמש לטופת לכל אחד. אם מלך נוהג כך, בשר־דם הדיוט על אחת כמה וכמה.

יחד עם זאת מציינים שכיבוד־אם זה אינו מחייב אותו דוקא לקבל את מצוותיה. כן מזכירים את ביקורה של בת־שבע אצל שלמה בענין אבי־שג השונמית. לאחר כל אותות הכ־בוד ולאחר שאמר: „שאלי אמי כי לא אשיב את פניך", לא גרתע מל־השיב את פניה. היא ביקשה שיתן את אבישג פלגש דוד לאדוניהו לא־שה. אך הוא טרב כי ראה בזאת ראשית התמרדות.

כיבוד־אם לבד וסירוב לבד.

מלכת שבא

באה — לפי דב־ריה — לשמוע דברי חכמתו של שלמה. יודעי דבר סבורים שלשב כך בלבד לא היתה המלכה עושה דרך רחוקה וקשה כל כך. אבל הולכי רכיל בחצר המלך מחולקים ביניהם מהו כוונתו האמיתית של הביקור המלכותי המפואר הזה. יש אומרים שהיא באה לדון בעניני „דרך אניה בלב ים" כלומר לפתוח חוזה מסחרי, מחשש התחרות הצ־הישראלי בסחר הימים ויש אומרים שבאה לפתור את חידת „דרך גבר בעלמה..."

כסא שלמה

הנבנה תחולך יהיה מעשה כשפים ממש. כידוע יעמדו אריות זהב משני צדי המע־לות. אולם המעלות תהיינה עשויות כך שמי שאיננו יודע כיצד לעלות ויגע בהן מיד האריות משני הצד־דים שולחים את כפות רגליהם ולופתים אותו, ואין הם מרפים ממנו אלא על פי חנועת ידו של שלמה.

רכות

(C) ישראל אלדד מחשבת מלכות ישראל
www.israeleldad.co.il

מלכת שבא מלאה פליאה והתלהבות

„אלהיכם מוחש בכל פנה ופנה של בית־המקדש המפואר"; — „אני מרכינה ראשי בפני חכמתו של שלמה", אומרת היפה במלכות העולם.

בית הגיבורים (מאת שליח „דברי הימים")

בניהו בן יהודע שנתמנה להיות שומר ראשה וראש משמר הכבוד של מלכת שבא כל זמן שהותה בירושלים, מסר על התרשמותה העמוקה של המל־כה המפורסמת ביפיה ובישרה מכל מה שראתה ושמעה עד כה בירושלים, והיא רק חמשה ימים בלבד כאן.

„שמעתי בארצי על דברי המלך ועל חכמתו ולא האמנתי לדברים עד אשר באתי ותראינה עיני ואזני שמעו והנה לא הוגד לי החצי" — אמרה המלכה לבניהו.

פלא הוא בעיניה כיצד הצליח שלמה, שאינו אלא שני בשושלת המלוכה ומלך שלישי בכלל בישראל, להנהיג במהירות כזו הילכות מלוכה ומינוניה בחצרו. אמנם ניכרת יום של משרתי צור ומצרים, אמוני ארמנות מלכים, אך גם ללמוד מאוד־רים אין זה דבר קל. ובעיקר — מסעימה המלכה — שאין זה מעשה חיקוי.

ובהגיעה לכך הביעה מלכת שבא את התפעלותה ממלאכת המקדש. „ודאי אין זה מקרה — אמרה — שראש הבונים הוא בן לאשה יש־ראלית ולאב צורי. בבית המקדש ניכרת יד אמנות צורית, ניכרת מומחיות בתורת הבנייה המפוארת — ובכל זאת מה שונה בית המקדש מכל אשר ראו עיני במאות מקדשי מצרים. שם — אבני ענק, בנייני ענק, פסלי ענק, אך רוח אין בהם. וכאן — את אלהיכם המופלא לא ראו עיני אבל הוא הורגש בכל פנה ופנה וממש חשתי כיצד הוא ממלא את כל הלבבות".

אלא שגם האמונה לא היא אשר השפיעה ביותר על המלכה. אין היא מתענינת ביותר באלים. היא היפה במלכות העולם ואף התכמה במושלים מרכינה את ראשה — לפי דבריה היא — בפני חכמתו של המלך שלמה. אמנם עד כה לא שר חתה אתו אלא שיחה קצרה אחת בקבלת הפנים, ונוכחה רק מעט אתת בישיבת שלמה על כסא המש־פט לדון את העם, אולם די לה בכך כדי להבחין שלפניה חכם שאין משלו עלי אדמות.

המלכה מאריכה שהותה בירושלים

ההכנות לחנוכת הבית מנעו משלמה שיחות ממושכות עמה. אר־לם מלכת שבא החליטה להאריך את ביקורה בירושלים לחודש ימים.

שמע שמעה כי יודע המלך את כל סודות הטבע, מבין בלשון כל שיח וכל עץ וכל עוף וחיה, וגם שמעה שרב כוחו בשירה, והיא הושיבה מטובי סופריה יודעי לשון עבר שיתרגמו לה משירי שלמה. גם בפיה דברי חכמה, משל ושיר והיא רוצה להתחרות עמו בשנינות ובמליצה.

בין משוררי החצר והסופרים מצ־פים בעניין רב להתמודדות זו.

אינה יודעת מה זה עתון ובכל זאת חכמה להפליא...

סופר „דברי הימים" אשר נמצא בקביעות עם האורחים מארץ שבא הצליח לבוא בדברים עם מלכת שבא שעה קלה לאחר תום טכס חנוכת בית המקדש.

הדבר הראשון שנתקל בו הוא שלא היה לה מושג על קיומו של „דברי הימים" ושל עתון בכלל. כמעט שקשה היה להסביר לה עתון מהו. אין היא מבינה לשם מה לו לאדם לדעת מה מתרחש יום יום בכל מקום; לדעתה החכמה עמוקה מכל המאורעות היומיומיים ולא כדאי לעסוק בהן. כדאי רק לעסוק בדברים שהם ימים לעין ונעימים לשאר החושים.

משמרת העובדים בלבנון הוחלפה

צור (שרות „דברי הימים")

משמרת של עשרת אל־פים העובדים מישראל המתחלפים מדי חודש בחדשו, הגיעה לכאן. ה־משמרת הגיעה יצאה בלוויית מז ריכים צוריים להר הלבנון. לכשתגיע לשם תרד המשמרת העו־בדת היוצאת לחודשיים לחופש לישראל.

תחילה היתה שמועה שעם תום בנין בית המקדש יופחת מספר העובדים לעשרים אלף, אולם תוכ־ניות הבנייה החדשות של שלמה מבטיחות את המשך העבודתם של שלושים האלף.

בדרך כלל מרוצים העובדים מת־נאי עבודתם ומשכרם הגבוה (כידוע עובדים במכרות בערבה רק עבדים, בעוד שללבנון נשלחו ישראלים בני חורין).

עבודת בירוא העצים גם אינה קשה בשבילם לאחר שהתאמנו בה כהלכה.

חלק מהעובדים מועסק בהסעת הארזים הכרותים לגמל צור, חלק אחר מתקין את העצים הכרותים, כורת את הענפים ומחליקם. הפיקוח על העבודה הוא בידי אנשי צור.

ידידות לחוד ומסחר לחוד...

צור מעלה את המחירים ודורשת ערבויות מישראל

צור (מיוחד ל„דברי הימים")

בעצם ימי פריחת הידידות העמר־קה בין צור וירושלים וימים ספו־רים לפני נשואי בת מלך צור עם שלמה מלך ישראל, הודיע שר הסס־חר של צור כי יהיה צורך להעלות את המחירים הן בעד בירוא העצים בלבנון, והן בעד העברתם באניות צוריות ליפו. כמו כן רמז השר שארצו תדרוש מישראל ערבויות מתאימות לתשלום החובות.

תביעת ההעלאה במחירים באה לרגלי התפשטותה העצומה של צור בארצות רחוקות. אין היא מספיקה להעמיד אניות במספר הדרוש להק־מת הישובים בחופי הים הגדול, כמו כן העלתה הבנייה המוגברת של אניות את מחיר העצים.

חוגים יודעי דבר כאן סבורים שבדברו על ער־בויות, התכוון השר לחבל ארץ שלם מתחום ישראל הגובל עם צור.

את הודעתו מסר שר המסחר הצורי באזני משלחת בוגי אניות שהתאוננה על מחסור בעצים והסי־לה את האשמה על ההסכם עם ישראל.

א. צור החדשה; ב. צור העתיקה; ג. גמל צפוני; ד. הטוללת המודמת המחברת את האי עם החוף; ה. היבשה המלאכותית שנשפכה מעפר להרחבת העיר; ו. גמל דרומי.

בת חירם מלך צור יוצאת מחר ירושלימה

צור. מועד צאתה של בת מלך צור ירושלימה לנישואיה עם המלך שלמה נדחה לשבוע ימים לפי דרישת חירם, אשר חשש פן תיבלע קבלת הפנים לבתו בתוך שמחת חנוכת בית המק־דש.

על כן גם נדחה מועד הנישואים שנקבע תחילה שלשה ימים לאחר חנוכת בית המקדש.

הנסיכה שהיא היפה והצעירה מכל בנות חירם, היא בת שש־עשרה.

היא יוצאת באניה מלכותית ותרד בנמל יפו. האניה טעונה ריהוט יקר מאוד וכלי זכוכית צבעוניים ממיטב תוצרת צור.

שלושים נערות ומשמר כבוד יוצאים ליפו לקבל את פני נסיכת צור

לשכת המלך. בפקודת שלמה גב־תרו שלושים נערות מהנאות בירו־שלים לשמש את נסיכת צור מיום רדתה בנמל יפו ועד ליום הכלולות. לאחר מכן היא תבחר מהן את הסובות בעיניה להיות עמה תמיד לשרתה.

כמו כן יצא משמר כבוד ממיל המלך להתלוות לשיירת הנסיכה מיפו ירושלימה.

מצרים לפני הפיכה?

שישק, שליט לובי במערב היאור מתכונן לכבוש את כסא הפרעונים המתמוטט

פי־בסת. עם מותו של חס־חקרע מהשושלת העשרים ואחת השתרר תוהו ובוהו במצרים. המצב חמור במיוחד לאור העובדה שזה עשרות בשנים הארץ מסוררת ואין כוח של ממש בידי הפרעונים, ביחוד בעטיים של כוהני תבי שנטלו לעצמם סמ־כויות שלטון ואוצרות. במצב זה גברו השמועות שאחד משליטי עבר היאור המערבי, שישק, מתכונן לע־לות על מצרים ולכבוש לעצמו את כסא הפרעונים המתמוטט.

כך מפרשים גם את נשואיו של מפקד לובי זה. הוא נשא לאשה נסיכה מבית חס־חקרע בשם קא־ראמאט כדי לצרף גם זכות חוקית לכוחה של החרב.

אם יתאמתו השמועות, ספק רב אם יהיה בכוחם של צאצאי השר שלת העשרים ואחת לעמוד על נפשם.

התאחר משלוח הדלק לעציון גבר

עציון גבר (מאת סופר „דבה־י")

זה שבועיים ימים שלא הגיע המשלוח הרגיל של מחס־עץ מהרי ארזים. הסכת טרם נודעה אך חר־שים שידיהם של שליחי הדד באמ־צע. הדד מסית את האדומים לחבל במילוי מס־עובד לישראל. אם במשך השבוע הבא לא יגיע המשלוח יחסר דלק לבתי ההתכה הגדולים כאן.

כידוע עובדים חמשת אלפים אדו־מים בהסעת עץ מיערות אדום לעציון גבר. תומר דלק זה הוא סוב מאוד ואף זול מאוד, הוא מוכ־ן לתוך חדרי ההתכה, שם מעלים אש והרוח התמידית הנושבת בער־בה מן הצטון דרומה מלבה את האש דרך המאוררים, הם החורים העמוקים בכתלי המשרפות.

הדד הוא הנסיך האדומי שברח מפני הרב דוד ויושב עתה במצרים.

שלש אניות לשנה

ייבנו במספנות עציון גבר

עציון גבר (מאת סופר „דבה־י")

לאחר שהורחבו המס־פנות והן משתרעות היום על שטח רחב, מעציון גבר עד אילת, יוגבר קצב העבודה בהן.

ביניתיים גם התמתו עובדים יש־ראלים, במיקומם של אמנים צורים, בבניית אניות. גם נסיונם של הסס־נים הישראלים שחזרו זה עתה ממסע רתוק ינוצל לשיטור העבודה.

מעתה אמשר יהיה — לדעת המומחים כאן — להפיק בנמל עציון־גבר שלש אניות חדשות מדי שנה. דבר זה יאפשר כעבור זמן מה להשתחרר מתלות בצי צור גם בים המערבי.

משלחת מצרית־לובית הגיעה לגזר

המועמד לכס המלוכה המצרי רוצה להתחתן בבית המלוכה

גזר (מאת סופר „דברי הימים")

משלחת מצרית־לובית מאיזור מערב־היאור הגיעה לכאן ושמועות שונות מהלכות בעיר על מטרת בואה.

המשלחת באה בשם המטקד הלו־כי שישק, יחד עם שיירת המרכבות והסוסים שנקנו על ידי שלמה המלך. אולם הוברר כי לא סותרים המה.

יש אומרים שהם באו לרכוש את לב המצרים שבגזר (כידוע גזר היא בידי מצרים המעלים מס לשלמה), להמלכת שישק על כל ארץ מצרים.

אולם שמועה אחרת אומרת ששי־שק זה מרחיק לכת ושואף לרכוש גם את אהבתו של שלמה המלך האדיר ביותר בכל המרחב מן הפרת עד מצריים. באמתתה של המש־לחת המצרית — לפי שמועה זו — מצויה גוסף להצעת הברית המדינית גם בתו של שישק זה. אמנם לפי שעה אין היא אלא בת... שש, אבל אם לא תצלח למטרה אתת של נישואים תצלח למטרה אחרת, המטרה המדינית.

מכל מקום כך מתלחשים בגזר...

נתקבלו הזמנות חדשות לבתי־היציקה בסוכות

נמצאו אוצרות ברזל ונחושת בעבר הירדן

בין אלפי העובדים הישראלים שהועסקו שלש שנים בהתקנת כלי המקדש היצוקים נתקבלה בשמחה הידיעה שבתי היציקה לא ייסגרו, כי הגיעו הזמנות חדשות לארמונות העומדים להיבנות בירושלים.

כן רבו הסיכויים לייצוא כלי הנחושת הישראליים אשר עוררו את התלהבותם של נציגי ארצות־חוץ שהשתתפו בחנוכת בית המקדש.

בעד שהעבודה הקשה של בריית הנחושת והברזל נעשית בידי עב־דים, הרי מלאכת היציקה היא בידי ישראליים, שהתמחו יפה יפה בעבו־דה.

אוצרות ברזל ונחושת נמצאו בכמות מספקת בעבר הירדן מצפון ליבוק בכיוון מזרחי. שם נעשית עבודת הכריה והצריפה הראשונה. אולם עיקרה של העבודה, הזיקוק האחרון והיציקה לכלים, נעשים בעמק הירדן בסביבות סוכות. כאן יצקו את „ים הנחושת", זו מלאכת המלאים המסובכת ואת שני עמודי הפאר „יכין" ו„בועז", הם יוצקו בעבי האדמה בתוך דפוסים עשויים טין.

כחומר דלק משמש פחם העץ המובא מיערות הגלעד.

בירוחו ראו...

תושבי העיר אשר לא זכו לעלות ירושלימה לחנוכת הבית עמדו שעות ארוכות בשער העיר כשפניהם מערבה אל הרי ירושלים. כאשר עלה עמוד העשן ידעו כי בזה הרגע הוקר רב קרבן חנוכת המזבח וכל העם נפל על פניו וקרא שלש פעמים: ה' הוא האלהים.

מספר הקרבנות יעלה על מאה אלף!

לעניי העם — קרבנות על חשבון המלך

לשכת הכוהנים במקדש. בלשכה הממונה על קבלת הקרבנות משערים שבשבעת ימי החג שהוא חג כפול, חג הסוכות וחג חנוכת המקדש, יעלה מספר הקרבנות אשר יביאו מכל שבט ומכל בית־אב למאה אלף ולמעלה מזה.

זה חדשים אחדים שבלשכה נע־שו כל ההכנות לקבלת מספר עצום כזה של קרבנות.

כמו כן נפתחו בשערי העיר שוקים לשוחרים וצאן בשביל אלה מעולי הרגל אשר לא הביאו עמם את קרבנם בגלל המרחק הגדול. לפי הוראה מיוחדת מטעם בית המלך יקבלו בתי אבות שאין בידם לקנות קרבן ויביאו על כך עדות חתומה בידי זקני עירם או כפרם, שה ממכלאות הצאן של אוצר המלך, כי רצונו של שלמה הוא שלא יהיה בית בישראל אשר לא יביא את קרבנו בבית המקדש, אשר הוקם בשביל כל העם לבוא בו.

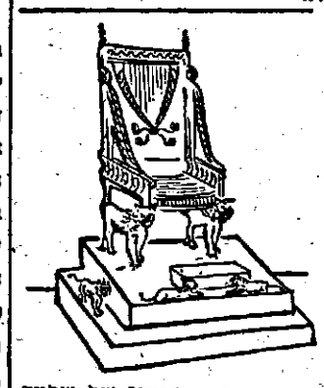

כסא המלוכה המני של שלמה. מעלות ושנים־עשר אריות. הכסא הנבנה יהיה בעל שש

בית המקדש

(המשך מעמוד א')

עתה כרע המלך על ברכיו והת־פלל תפלה חרישית.

אחר קם הקיף את המזבח, עמד מאחוריו, פרש את כפיו השמימה והתפלל את התפלה הגדולה בקול רם ונישא והקול — זה אחד מפלאי המקדש — נשמע בכל פינות המק־דש. תחלה דיבר בקול נרגש. לאט לאט גבר קולו, והמלים יצאו מפיו ברכות ותקיפות כאחת.

בחרדת קודש הקשיב העם לתפלה הנשגבה. כל הלבבות מרוכזים היו בה, איש לא נע ולא זע, ואף המוני העם שעמדו מחוץ למקדש ואשר לאזניהם לא הגיע קול התפלה עמדו בדומיה עמוקה.

עם תום התפלה פצחה המקהלה שוב בשיר והיא שרה את המזמור „שמחתי באומרים לי בית ה' נלך".

אחר החלה הקרבת הקרבנות. קרבן ראשון העלה שלמה המלך ואחריו הביאו את קרבנם בזה אחר זה ראשי השלטון, זקני העם ואח־ריהם כל העם. הבהמה הצאן הובאו לפני כן ללשכת הקרבנות, שם הותז בתו המקריב והועברו לידי הכהנים המקריבים.

לאחר שהביא את קרבנו יצא המלך מהמקדש, בדרך לארמונו עמדו רבבות העם וליוו את מלכם בקריאות בלתי פוסקות: יחי המלך לעולם! יחי בן דוד לעולם! יחי בונה מקדש ה' לעולם! שלש מאות נושאי מגיני זהב הקיפו את המלך מכל עבר בדרכו לארמונו.

בית ספר לפקידים

בו מלמדים:
ספר תורת משה
לשון עם ועם וכתבו
משלי מוסר וחכמה

הלומדים הם אוכלי
לחם המלך

ההרשמה בלשכת הסופר

השיירה המפוארת של מלכת שבא בהגיעה ירושלימה עטופת מתנות יקר

הסחר הישראלי יוצא למרחב ים

שליטי־אופיר משבחים את הצרי שלנו, מוכנים למכור לנו זהב, כסף, אבנים יקרות, בשמים, תבלין, עצים וכו'; — אפשרות לשווק נחושת מזוככת באפריקה

— מאת פרשננו הכלכלי —

עם שובו של צי שלמה התגשמה תכנית כל־כלית מרחיקת־ראות שלא רבים האמינו לפני שלוש שנים בהתגשמותה.

לנמל עציון־גבר הגיעו באותה תקופה שמועות, על מדינה עשירה במזרח, עשירה בזהב ובבעלי חי ועצים עין לא ראתם. לאחר התייע־צות עם חירם מלך צור, הוחלט לשגר משלחת מסחרית משותפת, שתבחון את האפשרויות המסחריות הממשיות. מצור נשלחו לעציון־גבר בעלי־מלאכה אשר בנו ציאניות המלחים היו בחלקם ישראליים, וחל־קם — צוריים. המשלחת יצאה לדר־כה לפני שלש שנים ואמש חזרה. רבי התובלים הביאו עמהם ספורי הרפתקאות רבים, אולם גם הצעות מעשיות מאד: מסתבר כי קיימת אפשרות לסחור עם ארתה ארץ

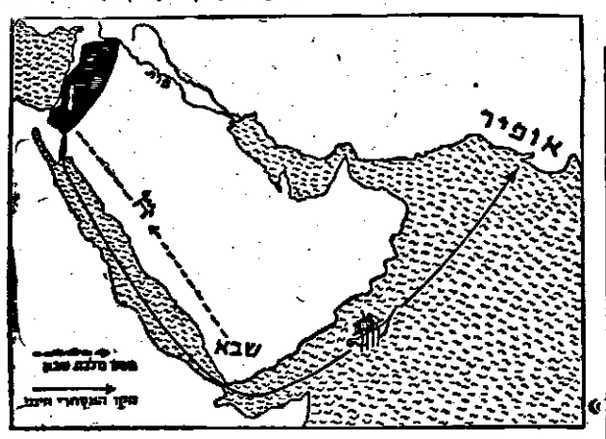

אניותיו ושמו של שלמה מגיעים למרחקים

עשירה הנקראת אופיר (בשפת תוש־בי הארץ — אבהירה), השוכנת בחופי המר הגדול הקרוי גנגס. שונות — קופים ותוכיים, עצי אל־מגים הבנה, שן־פיל וכד' תמורת זאת נוכל לשלם — באמצעות הב־רית עם חירם — בארגמן מצור, ובצרי הגדל כמעט אך בארצנו — בעין־גדי, בצער ובבית־הרם (הוא צרי־גלעד המפורסם!).

כפי שמסתבר מדברי רבי־התוב־לים, הביעו שליטי אופיר את רצונם להמשיך במסחר זה; משלוח־הנסיון של צרי נתקבל שם בסבר פנים יפות; דומה שזה יהא מצרך הייצוא העקרי שלנו לאופיר. קיימת הצעה רצינית למדי, שבדרכן לאופיר ישהו האניות בכמה מנמלי אפריקה וערב, וימכרו לילדים נחושת מזוקקת וצרופה, תמורת זהב, מתכת יקרה אחרת וחיות שונות. נמסר לי שמר עצת הממלכה תדון בהצעה זו בימים הקרובים. באם תתקבל הצעה זו, אפשר יהיה לשווק את הנחושת המזוקקת הישר מבתי־המזוקקות שבעציון־גבר אל האניה, ולא יהא צורך להובילה בשיירות ארוכות אל הנמלים בצפון.

„סובב סובב הולך הרוח"

נתגלתה אפשרות לקצר זמן הנסיעה להודו

עציון גבר. אחד היועצים הצוריים שהש־תתף בנסיעה בת שלש השנים לאופיר העלה אפשרות של קיצור הזמן.

גם מתוך הנסיעה וגם מפי עדים בתוף ערב ובהודו עצמה נודע על רוח קבועה המשנה פעמיים בשנה את כיוונה ואשר יש בכוחה לסייע לאניות.

רוח זו קרויה בפי דייגי חצי האי ערב בשם מומסין. בחד־של החודף היא נושבת מצפון־מזרח ובחודשי הקיץ מדרום־מערב. ששה חדשים לכאן וששה חדשים לכאן. אם יכונו האניות את זמני הפלגתם לתקופות אלה יוכלו לחסוך זמן רב. לפי חישוב רב־התובלים הצורי אפשר יהיה להגיע להודו תוך ששה חדשים, ובחזרה בסך הכל בתשעים יום.

אכן צדק מלכנו החכם מכל אדם באמרו:

„הולך אל דרום וסובב אל צפון, סובב סובב הולך הרוח ועל סביבותיו שב הרוח"...

הוצאת אהרן רוט ת.ד. 8022 ירושלים

(86)